כיתה י' | תנ"ך | שיעור 1 מתוך 5 | 45 דק' | שמות יד, א-לא

ממלכתי: סיפורי יציאת מצרים והמסע במדבר (שמות יד-יח) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.

קריעת ים סוף: "מה תצעק אליי? דבר אל בני ישראל ויסעו"

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יתארו את שלבי הסיפור: המלכודת ליד הים, תלונת העם, דברי משה, בקיעת הים וטביעת מצרים (יד, א-לא)
- התלמידים ינתחו את הדו-שיח "מַה־תִּצְעַק אֵלָי" בעזרת רש"י, ספורנו ואבן עזרא
- התלמידים ידונו בשאלה מתי צריך לחכות לישועה ומתי צריך לצעוד קדימה, ובקשר בין פחד, אמונה ומעשה

❓ השאלה הגדולה של השיעור

מתי מתפללים ומחכים, ומתי "דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, וְיִסָּעוּ"?

משה אומר לעם "ה' יִלָּחֶם לָכֶם; וְאַתֶּם, תַּחֲרִשׁוּן" (יד, יד), ומיד אחר כך ה' אומר למשה "מַה־תִּצְעַק אֵלָי" (יד, טו). האם יש כאן סתירה, או שני שלבים של אותה אמונה?

🧪 פתיחה

על הלוח שני משפטים: "חכה, זה יסתדר" ו"קום ותעשה משהו". שואלים: באיזה מצב כל אחד מהם הוא עצה טובה? אחרי דיון קצר: בפרק יד העם עומד בין צבא שרודף אחריו לבין ים שחוסם אותו, ושני המשפטים נאמרים בו, בזה אחר זה.

📖 הסבר למורה

ה' מורה לעם לחזור ולחנות "לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת", מקום שנראה כמו מלכודת, כדי שפרעה יאמר "נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ" וירדוף. כשמצרים מתקרבים, "וַיִּירְאוּ מְאֹד", העם צועק לה' ופונה למשה בלעג מר: "הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם".

משה עונה בשלוש פקודות: "אַל־תִּירָאוּ – הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה'", ומבטיח "ה', יִלָּחֶם לָכֶם; וְאַתֶּם, תַּחֲרִשׁוּן". אבל ה' עונה לו: "מַה־תִּצְעַק אֵלָי; דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, וְיִסָּעוּ", ומצווה להרים את המטה. הים נבקע ברוח קדים כל הלילה, ובני ישראל הולכים "בְּתוֹךְ הַיָּם, בַּיַּבָּשָׁה".

מצרים נכנסים אחריהם, גלגלי המרכבות נתקעים, והמים חוזרים. הפרק מסתיים במשפט שהוא מטרת כל הסיפור: "וַיַּאֲמִינוּ בַּה', וּבְמֹשֶׁה, עַבְדּוֹ". בשיעור נשאל מה הביא את העם מ"המבלי אין קברים" אל האמונה, ואיך הפרשנים מסבירים את הפחד של עם גדול מול צבא.

📜 הפסוקים (מכון ממרא, נוסח מנוקד)

שמות פרק יד, פסוקים א-יד

(א) וַיְדַבֵּר ה׳, אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר.

(ב) דַּבֵּר, אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת, בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם: לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן, נִכְחוֹ תַּחֲנוּ עַל־הַיָּם.

(ג) וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל, נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ; סָגַר עֲלֵיהֶם, הַמִּדְבָּר.

(ד) וְחִזַּקְתִּי אֶת־לֵב־פַּרְעֹה, וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם, וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ, וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי ה׳; וַיַּעֲשׂוּ־כֵן.

(ה) וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם, כִּי בָרַח הָעָם; וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו, אֶל־הָעָם, וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ, כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ.

(ו) וַיֶּאְסֹר, אֶת־רִכְבּוֹ; וְאֶת־עַמּוֹ, לָקַח עִמּוֹ.

(ז) וַיִּקַּח, שֵׁשׁ־מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר, וְכֹל, רֶכֶב מִצְרָיִם; וְשָׁלִשִׁם, עַל־כֻּלּוֹ.

(ח) וַיְחַזֵּק ה׳, אֶת־לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַיִּרְדֹּף, אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, יֹצְאִים בְּיָד רָמָה.

(ט) וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם, וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם, כָּל־סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה, וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ – עַל־פִּי, הַחִירֹת, לִפְנֵי, בַּעַל צְפֹן.

(י) וּפַרְעֹה, הִקְרִיב; וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם, וַיִּירְאוּ מְאֹד, וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל, אֶל־ה׳.

(יא) וַיֹּאמְרוּ, אֶל־מֹשֶׁה, הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם, לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר: מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ, לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם.

(יב) הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְמִצְרַיִם לֵאמֹר, חֲדַל מִמֶּנּוּ, וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרָיִם: כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם, מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר.

(יג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם, אַל־תִּירָאוּ – הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה׳, אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם: כִּי, אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם – לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד, עַד־עוֹלָם.

(יד) ה׳, יִלָּחֶם לָכֶם; וְאַתֶּם, תַּחֲרִשׁוּן.

שמות פרק יד, פסוקים טו-לא

(טו) וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל־מֹשֶׁה, מַה־תִּצְעַק אֵלָי; דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, וְיִסָּעוּ.

(טז) וְאַתָּה הָרֵם אֶת־מַטְּךָ, וּנְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם – וּבְקָעֵהוּ; וְיָבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם, בַּיַּבָּשָׁה.

(יז) וַאֲנִי, הִנְנִי מְחַזֵּק אֶת־לֵב מִצְרַיִם, וְיָבֹאוּ, אַחֲרֵיהֶם; וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ, בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו.

(יח) וְיָדְעוּ מִצְרַיִם, כִּי־אֲנִי ה׳, בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה, בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו.

(יט) וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים, הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, וַיֵּלֶךְ, מֵאַחֲרֵיהֶם; וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן, מִפְּנֵיהֶם, וַיַּעֲמֹד, מֵאַחֲרֵיהֶם.

(כ) וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם, וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל, וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ, וַיָּאֶר אֶת־הַלָּיְלָה; וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה, כָּל־הַלָּיְלָה.

(כא) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ, עַל־הַיָּם, וַיּוֹלֶךְ ה׳ אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל־הַלַּיְלָה, וַיָּשֶׂם אֶת־הַיָּם לֶחָרָבָה; וַיִּבָּקְעוּ, הַמָּיִם.

(כב) וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם, בַּיַּבָּשָׁה; וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה, מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם.

(כג) וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם, וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם – כֹּל סוּס פַּרְעֹה, רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו: אֶל־תּוֹךְ, הַיָּם.

(כד) וַיְהִי, בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר, וַיַּשְׁקֵף ה׳ אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם, בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן; וַיָּהָם, אֵת מַחֲנֵה מִצְרָיִם.

(כה) וַיָּסַר, אֵת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו, וַיְנַהֲגֵהוּ, בִּכְבֵדֻת; וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם, אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל – כִּי ה׳, נִלְחָם לָהֶם בְּמִצְרָיִם.

(כו) וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל־מֹשֶׁה, נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם; וְיָשֻׁבוּ הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם, עַל־רִכְבּוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו.

(כז) וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם, וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ, וּמִצְרַיִם, נָסִים לִקְרָאתוֹ; וַיְנַעֵר ה׳ אֶת־מִצְרַיִם, בְּתוֹךְ הַיָּם.

(כח) וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם, וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים, לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה, הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם: לֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם, עַד־אֶחָד.

(כט) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה, בְּתוֹךְ הַיָּם; וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה, מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם.

(ל) וַיּוֹשַׁע ה׳ בַּיּוֹם הַהוּא, אֶת־יִשְׂרָאֵל – מִיַּד מִצְרָיִם; וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם, מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם.

(לא) וַיַּ֣רְא יִשְׂרָאֵ֗ל אֶת־הַיָּד֙ הַגְּדֹלָ֔ה אֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה ה' בְּמִצְרַ֑יִם וַיִּירְא֤וּ הָעָם֙ אֶת־ה'֔ וַיַּאֲמִ֥ינוּ בַּה' וּבְמֹשֶׁ֖ה עַבְדּֽוֹ׃

שם ה' מובא בכתיב ה'. הפסוקים המלאים בקישורים למטה.

⚖️ כתוב / מפרשים

בצד אחד מה שכתוב בפסוק, ובצד השני פירוש. הפירוש הוא דרך אחת להבין, לא חלק מהפסוק.

📜 **כתוב:** "מַה־תִּצְעַק אֵלָי; דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, וְיִסָּעוּ" (שמות יד, טו)

💭 **מפרשים:** רש"י (על פי המכילתא): משה עמד והתפלל, וה' אמר לו "לֹא עֵת עַתָּה לְהַאֲרִיךְ בִּתְפִלָּה, שֶׁיִּשְׂרָאֵל נְתוּנִין בְּצָרָה". הים אינו עומד בפניהם, ויש רק "אֵין לָהֶם אֶלָּא לִסַּע".

📜 **כתוב:** "הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם, לְקַחְתָּנוּ לָמוּת בַּמִּדְבָּר" (שמות יד, יא)

💭 **מפרשים:** אבן עזרא (על יד, יג) שואל איך פחד מחנה של שש מאות אלף איש, ועונה: הדור הזה "למד מנעוריו לסבול עול מצרים ונפשו שפלה", ולכן לא יכול היה להילחם באדוניו.

📜 **כתוב:** "וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל, אֶל־ה" (שמות יד, י)

💭 **מפרשים:** רמב"ן: לא ייתכן שאותם אנשים צעקו לה' וגם התלוננו, "אֲבָל הַנָּכוֹן שֶׁנִּפְרֵשׁ כִּי הָיוּ כִּתּוֹת": קבוצה אחת התפללה, וקבוצה אחרת הטיחה דברים במשה.

👩‍🏫 מהלך השיעור (45 דקות)

חומרים: תנ"ך (או דף הפסוקים מהעמוד הזה), מצגת, דף עבודה, לוח

1. פתיחה: "חכה, זה יסתדר" או "קום ותעשה משהו" (4 דקות)
2. קריאה: יד, א-יד, המלכודת והתלונה; סימון שלוש הפקודות של משה (יג) (9 דקות)
3. עיון בזוגות: למה עם גדול כל כך פחד? אבן עזרא ורמב"ן (8 דקות)
4. "מה תצעק אלי" (טו-טז): רש"י וספורנו, תפילה מול תנועה (10 דקות)
5. קריאה: יד, יט-לא, בקיעת הים וסיום הפרק "ויאמינו" (7 דקות)
6. דיון ערכי וכרטיס יציאה (7 דקות)

💬 שאלות לדיון

הבנה (מה כתוב?)

1. מה אומר העם למשה כשהוא רואה את מצרים מתקרבים (יא-יב)?
2. מה ה' מצווה את משה לעשות במקום לצעוק (טו-טז)?

פרשנות (מה זה אומר?)

1. לפי אבן עזרא, למה מחנה גדול של לוחמים לא נלחם על נפשו? מה זה מלמד על השפעת העבדות?
2. לפי רש"י, מה הבעיה בתפילה של משה ברגע הזה? האם יש לזה תוקף גם מחוץ לסיפור?

הערכה (מה דעתי?)

1. האם יש מצבים שבהם "ואתם תחרשון" (לעמוד ולחכות) היא התשובה הנכונה, ומצבים שבהם צריך "ויסעו"? תנו דוגמה מהחיים.
2. הפרק מסתיים ב"ויאמינו". האם אמונה שנולדת מנס גדול היא אמונה יציבה? נמקו.

🏁 סיכום השיעור

העם עומד בין מצרים לים ונבהל. משה מרגיע: "ה' ילחם לכם", אבל ה' דורש מהעם גם לזוז: "דבר אל בני ישראל ויסעו". אחרי שהים נבקע והמצרים טובעים, העם מגיע לשלב חדש: "ויאמינו בה' ובמשה עבדו".

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

בסוף השיעור כל תלמיד כותב: "המשפט מהפרק שהכי מתאים לי היום הוא ___, כי ___".

🧭 התאמה לפי זרם

השיעור מתאים לשני הזרמים. ההבדל בדגשים:

ממלכתי

- קריאה ספרותית: מבנה המתח בפרק (מלכודת, משבר, מפנה, פתרון) ומילות המפתח "ירא" ו"ראה" (יג, ל-לא).
- פסיכולוגיה של עבדות: הקריאה של אבן עזרא כבסיס לדיון על השפעת דיכוי ממושך על אנשים ועל עם.
- קריעת ים סוף בתרבות: סמל של יציאה לחירות ושל מעבר מפחד לאומץ; דיון פתוח על משמעותו היום.
- דיון ערכי: מנהיגות ברגע משבר, איך משה מדבר אל עם מבוהל.

ממלכתי-דתי (חמ"ד)

- רש"י (יד, טו): "לֹא עֵת עַתָּה לְהַאֲרִיךְ בִּתְפִלָּה", וזכות "וְהָאֱמוּנָה שֶׁהֶאֱמִינוּ בִּי וְיָצְאוּ": אמונה שמתבטאת במעשה.
- ספורנו (יד, טו): צעקת משה לא הייתה מפחד מצרים אלא דאגה שהעם לא ישמע לו, וה' אומר לו "כִּי אָמְנָם אַתָּה חוֹשֵׁד בְּכֻשֵּׁרִים": זהירות מחשד בציבור.
- במדרש (סוטה לז ע"א) מסופר שנחשון בן עמינדב קפץ ראשון לים (סיכום שלנו של המדרש): מסירות נפש ויוזמה.

- "וַיַּאֲמִינוּ, בַּה', וּבְמֹשֶׁה, עַבְדּוֹ": אמונה בה' ובשליחו כבסיס להמשך הדרך אל הר סיני; הקשר לשירת הים בפרק טו.

💡 הערות למורה

הפרק מתאר מוות של המצרים בים. כדאי לשים את הדגש על חוויית הפחד וההצלה של העם ולא על תיאור המוות. בחמ"ד אפשר להזכיר את המדרש שה' לא רצה שהמלאכים ישירו בשעה שמעשי ידיו טובעים בים (מגילה י ע"ב, סיכום שלנו). למתקשים: דף עם תמיכה.

📝 בדף העבודה

המלכודת ליד הים, תלונת העם ופירוש אבן עזרא, "מה תצעק אלי" עם רש"י וספורנו, מילות המפתח "ירא" ו"ראה", שאלה בסגנון בגרות ומחוון. יש גם גרסה עם תמיכה.

מקורות

- שמות יד (מכון ממרא)
- רש"י על שמות יד, טו (ספריא)
- אבן עזרא על שמות יד, יג (ספריא)
- רמב"ן על שמות יד, י (ספריא)
- ספורנו על שמות יד, טו (ספריא)
- סוטה לז ע"א (ספריא)

מחוון: קריעת ים סוף: "מה תצעק אלי? דבר אל בני ישראל ויסעו"

1. כדי שפרעה יחשוב שהם אבודים: "נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ; סָגַר עֲלֵיהֶם, הַמִּדְבָּר", וירדוף אחריהם; כך "וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ".

2. "הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם"; "מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ, לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם"; "הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְּמִצְרַיִם".

3. פקודות: "אַל־תִּירָאוּ", "הִתְיַצְּבוּ", "וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה". הבטחה: "ה', יִלָּחֶם לָכֶם; וְאַתֶּם, תַּחֲרִשׁוּן" (או "לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד").

4. לפי אבן עזרא הם "למד מנעוריו לסבול עול מצרים", ולכן לא היה בהם כוח להילחם באדוניהם. תשובה טובה מנמקת את העמדה האישית.

5. רש"י: זה לא הזמן להאריך בתפילה כשהעם בצרה; צריך לנסוע. ספורנו: משה צעק כי חשש שהעם לא ישמע לו, וה' אומר לו שהוא "חוֹשֵׁד בִּכְשֵׁרִים". רש"י מבקר את העיתוי, ספורנו את החשד.

6. בפסוק יג: "אַל־תִּירָאוּ" ו"וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת ה". בסוף: "וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם, מֵת", "וַיִּירְאוּ הָעָם, אֶת־ה". מפחד מבני אדם לירא את ה', ומ"ראו" כציווי לראייה של ממש.

7. א. תחילה: "וַיִּירְאוּ מְאֹד" מפני מצרים שנוסעים אחריהם. סוף: "וַיִּירְאוּ הָעָם, אֶת־ה'; וַיַּאֲמִינוּ, בַּה". ב. תשובה טובה: העם ראה בעיניו את ההצלה ("וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה"). לפי רש"י, ה' דרש מהם צעד של אמונה, "אֵין לָהֶם אֶלָּא לִסַּע"; לפי אבן עזרא, הפחד נבע מנפש של עבדים, והנס שבר את פחדם מן האדונים. ניקוד מוצע: א 8 (4+4); ב 12 (תיאור השינוי 4, פירוש 4, הסבר הקשר 4).

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, אור החיים ומקורות חז"ל, מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: סיפורי יציאת מצרים והמסע במדבר (שמות יד-יח) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.